

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv rentimis- ja laenutamise õiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas" (kodifitseeritud versioon)

KOM(2006) 226 lõplik -2006/0073 (COD)

(2006/C 324/02)

6. juunil 2006 otsustas nõukogu vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 95 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses: "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv rentimis- ja laenutamise õiguse ja teatavate autoriõigusega kaasnevate õiguste kohta intellektuaalomandi vallas (kodifitseeritud versioon)"

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutava ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektiooni arvamus võeti vastu 20. septembril 2006. Raportöör oli hr RETUREAU.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis 430. täiskogu istungjärgul 26. oktoobril 2006 vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 95, erapooletuks jäi 4 liiget.

1. Komisjoni ettepanekud

1.1 Ettepanek näeb ette kodifitseerimise. Hoolimata mõningatest vormilistest kohandustest ei muuda kodifitseeritavad õigusaktid praegu kehtivat õigust.

1.2 Kodanike Euroopa kontekstis on ühenduse õiguse lihtsus ja selgus väga oluline. Seetõttu on Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon rõhutanud vajadust kodifitseerida korduvalt muudetud õigusaktid, ning vastavalt institutsioonidevahelisele kokkuleppele rakendatakse sel puhul kiirendatud menetlust. Kodifitseeritavatesse õigusaktidesse ei tohi viia sisse ühtegi sisulist muudatust.

2. Üldmärkused

2.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee märgib, et komisjoni ettepanekud vastavad täpselt kiirendatud menetluse eesmärkidele kodifitseerimise alal.

2.2 Siiski võib tõstatada küsimuse, kas autoriõigust ja sellega kaasnevaid õigusi käsitlevad õigusaktid peaksid olema muutu- matud. Nimelt on kodifitseerimine mõttekas ainult siis, kui antud valdkonna õiguses ei ole oodata olulisi muudatusi.

2.3 Vaadeldes jätkuvalt muutuvat ühenduse õigustikku (eriti oodatakse ettepanekuid karistusmeetmete kohta) ja seaduste erinevalt läbiviidud ülevõtmist siseriiklikku õigusesse, tuleb konstateerida, et autoriõigusi omavate isikute õiguste ja nendega kaasnevate õiguste ja teoste sihtrühma (avalikkus, teadus- ja

akadeemilised ringkonnad jne, ehk siis kultuuriteenuste tarbijad) õiguste vahel puudub tasakaal, sest paljudes riikides on kaitstava teoste sihtrühmade õigused üha piiratumad. Arvukatel juhtudel seab näiteks riist- või tarkvarakaitse, mida nimetatakse ka digitaalõiguste haldussüsteemiks (*digital rights management*, DRM), küsimuse alla koopiade valmistamise eratarbeks; sama toimub ka vastupidisel suunal — tarkvara koostalitlusvõime saavutamise püüdluste puhul.

2.4 Mainitud tarbijaile ebasoodsaid arenguid süvendab veelgi karistuste karmistamine DRM kasutamisel erakasutuse tarbeks tehtava koopia või tagavarakoopia puhul.

2.5 Seega tundub komiteele, et kodifitseerimine autoriõiguste ja sellega kaasnevate õiguste valdkonnas on enneaegne, sest ühenduse õigustikku tuleks tasakaalustada, pidades silmas eelkõige Lissaboni strateegiat. Lisaks on otsustatakse paljud olulised küsimused subsidiaarsuse printsiibist lähtudes, samas aga ilmneb õigusaktide riiklikul ülevõtmisel riikide lõikes erinevusi, mis võivad takistada teoste ja kultuuriteenuste vaba liikumist.

2.6 Nii oleks Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete talituse praeguses järgus teostatud lihtviisilise tehnilise konsolideerimise abil saanud selgitada konsolideerimise hetkel jõusolevaid õigusakte. Mainitud viisi võiks rakendada ka edaspidi igasse kohaldatavasse õigusakti tehtavate muudatuste puhul, jätmata sel moel muljet, et tulevasi muudatusi takistatakse, mis võib aga tekkida kodifitseerimise kui valitud meetme tõttu.

3. Konkreetsed märkused

3.1 Komitee sooviks muuhulgas, et ühenduse seadustikku lisataks kasutamiseõiguse asjakohane tunnustamine ja kaitse näiteks nagu LGPL (Lesser General Public Licence ehk Vähem Üldine Avalik Litsents tehnilise dokumentatsiooni puhul) või "Creative Commons" litsents raamatute ja kunstiloomingu osas. Mainitud litsentsid annavad kasutajatele märkimisväärse vabaduse. Näiteks Üldine Avalik Litsents puudutab väga suurt hulka arvutiserverites kasutatavat tarkvara (ruuterid, haldus, ettevõtted).

3.2 Kõnealused vabamad kasutamiseõigused soodustavad teoste levitamist kasutajate ja sihtrühmade hulgas, vastates täiel määral Lissaboni strateegias olulisel kohal olevatele teadmiste ja tehnoloogia kiire leviku eesmärkidele.

3.3 EMSK kutsub niisiis komisjoni taasalgatama mõttevahetust, mis näib kodifitseerimise läbi oma elujõudu kaotanud olevat, ja kaaluda uusi algatusi, et teosed jõuaksid senisest laiemas kasutajaskonnas ette vabade litsentside tunnustamise ja autoriõigusi omavate isikute ja kasutajate vaheliste õiguste tasakaalustamise abil praeguses infoühiskonnas. Eesmärk on Euroopa Ühenduse konkurentsivõime ja innovatsiooni tõhustamine.

Brüssel, 26. oktoober 2006

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Dimitris DIMITRIADIS

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamused teemal "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtsaja kohta (kodifitseeritud versioon)"

KOM(2006) 219 lõplik -2006/0071 (COD)

(2006/C 324/03)

6. juunil 2006 otsustas nõukogu vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 95 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses: "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste kaitse tähtsaja kohta (kodifitseeritud versioon)"

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutava ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsiooni arvamused võeti vastu 20. septembril. Raportöör oli Daniel RETUREAU.

Võttes arvesse komitee ametiaja uuendamist, otsustas täiskogu kõnealust arvamust arutada oktoobris toimival täiskogu istungjärgul ning nimetas vastavalt kodukorra artiklile 20 pearaportööriks Daniel RETUREAU.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 430. istungjärgul (26. oktoobri 2006. aasta istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 104, erapooletuks jäi 1.

1. Komisjoni ettepanekud

1.1 Ettepanek näeb ette kodifitseerimise. Hoolimata mõningatest vormilistest kohandustest ei muuda kodifitseeritavad õigusaktid praegu kehtivat õigust.

1.2 Kodanike Euroopa kontekstis on ühenduse õiguse lihtsus ja selgus väga oluline. Seetõttu on Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon rõhutanud vajadust kodifitseerida õigusaktid, mida on korduvalt muudetud, ning vastavalt institutsioonidevahelisele kokkuleppele rakendatakse sel puhul kiirendatud menetlust. Kodifitseeritavatesse õigusaktidesse ei tohi viia sisse ühtegi sisulist muudatust.

2. Üldmärkused

2.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee märgib, et komisjoni ettepanekud vastavad täpselt kiirendatud menetluse eesmärkidele kodifitseerimise alal.

2.2 Siiski võib tõstatada küsimuse, kas autoriõigust ja sellega kaasnevaid õigusi käsitlevad õigusaktid peaksid olema muutu-
matud. Nimelt on kodifitseerimine mõttekas ainult siis, kui antud valdkonna õiguses ei ole oodata olulisi muudatusi.